

Brüssel, 9. detsember 2020
(OR. en)

13864/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0348(NLE)

VISA 136
COAFR 367
MIGR 172

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	9. detsember 2020
Saaja:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2020) 783 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu (millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2020) 783 final.

Lisatud: COM(2020) 783 final

Brüssel, 9.12.2020
COM(2020) 783 final

2020/0348 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu (millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Cabo Verde Vabariigi ja ELi vahel on üle 35 aasta olnud tihedad ja väga kasulikud suhted, mille aluseks on olnud eelkõige märkimisväärne ja püsiv arengukoostöö. Alates 2007. aasta novembrist arendatakse ELi ja Cabo Verde Vabariigi vahelisi suhteid ELi ja Cabo Verde Vabariigi eripartnerluse raames, mis kujutab endast võimalusterohket vahendit kahepoolsete suhete edendamiseks. Tegemist on ainulaadse partnerlusega Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmas. Üks eripartnerluse eesmärgi on ELi ja Cabo Verde Vabariigi kodanike liikuvuse ja nendevaheliste kontaktide edendamine, samuti ebaseadusliku sissetrände valdkonnas tehtava koostöö parandamine. Selle partnerluse raames sõlmis Cabo Verde Vabariik 2008. aastal esimese Aafrika riigina ELiga liikuvuspartnerluse. Seejärel sõlmiti Cabo Verde ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise leping,¹ mis kiideti heaks samaaegselt riigis ebaseaduslikult elavate isikute tagasivõtulepinguga². Mõlemad lepingud jõustusid 1. detsembril 2014.

Pärast peaaegu 5 aastat nende lepingute rakendamist ning võttes arvesse nii ELi kui ka Cabo Verde viisaid käsitlevatesse siseriiklikesse õigusaktidesse tehtud muudatusi, eelkõige ELi viisaeeskirja läbivaatamist³ ja Cabo Verde otsust vabastada ELi kodanikud viisanõudest kuni 30-päevase riigis viibimise korral,⁴ uuris kehtiva lepinguga loodud ühiskomitee vajadust muuta teatavaid lepinguga kehtestatud eeskirju, et kohandada neid muutunud asjaoludega.

Selles kontekstis esitas komisjon 13. septembril 2019 nõukogule soovitus⁵ läbirääkimisjuhiste saamiseks, et pidada Cabo Verde Vabariigiga läbirääkimisi lepingu üle, millega muudetakse kehtivat viisalihtsustuslepingut.

Pärast seda, kui nõukogu andis 29. oktoobril 2019 volituse⁶, alustati 28. novembril 2019 Brüsselis Cabo Verde Vabariigiga ametlikult läbirääkimisi. 30. jaanuaril 2020 toimus Praias veel üks läbirääkimiste voor, kus pealäbirääkijad jõudsid teksti kavandi suhtes kokkuleppele. Pealäbirääkijad parafeerisid lepingu teksti 24. juulil 2020 e-kirjade vahetuse teel.

Liikmesriike teavitati ja nendega peeti asjaomastes nõukogu töörühmades korrapäraselt nõu läbirääkimiste kõikidel etappidel. Lepingu teksti lõplik versioon saadeti viisatöörühmale ja see kiideti 27. märtsil 2020 vaikiva nõusoleku menetluse teel üldiselt heaks.

Lisatud ettepanek on õiguslik vahend lepingule allakirjutamiseks. Nõukogu teeb otsuse kvalifitseeritud häälteenamusega.

¹ ELT L 282, 24.10.2013, lk 3–12.

² ELT L 282, 24.10.2013, lk 15.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1155, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri). ELT L 188, 12.7.2019, lk 25–54.

⁴ Cabo Verde Vabariigi ametlik bulletin I.54, 13.8.2018, lk 1350.

⁵ COM(2019) 417 final

⁶ Ares(2019)6870996

2. LEPINGU EESMÄRK JA SISU

Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu (millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut (edaspidi „leping“) eesmärk on lihtsustada vastastikkuse põhimõtte alusel selliste viisade väljastamist, mis annavad õiguse kavandatud viibimiseks riigis kuni 90 päevaks 180päevase ajavahemiku jooksul.

Komisjon on seisukohal, et nõukogu läbirääkimisjuhistega seatud eesmärgid on saavutatud ja lepingu eelnõu on liidule vastuvõetav.

Selle lõpliku sisu võib kokku võtta järgmiselt:

- taotluste menetlemise eest võetavat viisatasu vähendatakse 75 %-ni kohaldatavate siseriiklike õigusaktidega ette nähtud summast (st 60 eurot Cabo Verde kodanike puhul). Selle tasu peavad tasuma kõik viisataotlejad. Sellest nõudest on siiski täielikult vabastatud liikmesriigi territooriumil seaduslikult elavate Cabo Verde kodanike või oma kodakondsuse järgses liikmesriigis elavate liidu kodanike abikaasad, alla 21-aastased või ülalpeetavad lapsed (sealhulgas lapsendatud) ja vanemad. Lisaks vähendatakse vähemalt 12-aastaste (kuid alla 18-aastaste) laste puhul tasu veel 50 % võrra üldiselt kohaldatavast tasust (st 30 eurot Cabo Verde kodanike puhul);
- reisi eesmärgi tõendamiseks nõutavate dokumentide suhtes kohaldatakse lihtsustatud nõudeid järgmistesse kategooriatesse kuuluvate isikute puhul: ametlike delegatsioonide liikmed, ettevõtjad, liidu kodanike või seaduslikult ELis elavate Cabo Verde kodanike abikaasad, lapsed ja vanemad, õpilased, üliõpilased ja kraadiõppurid, teadus-, kultuuri-, spordi- ja usuüritustel osalejad, ajakirjanikud ja neid saatvad meeskonnad, ravi eesmärgil reisivad isikud. Loetletud kategooriatesse kuuluvatelt isikutelt võib reisi põhjuse tõendamiseks nõuda ainult lepingus loetletud dokumente; taotlejad, kes on õiguspäraselt kasutanud varasemat vähemalt üheaastase kehtivusajaga mitmekordset viisat, vabastatakse nõudest esitada tõend majutuse kohta;
- mitmekordsete viisade väljastamise eeskirju on muudetud, et pöörata reisieesmärgi asemel tähelepanu pigem viisa varasemale õiguspärasele kasutamisele vaatlusperioodidel: reeglina väljastatakse üheaastase kehtivusajaga mitmekordne viisa taotlejatele, kes on viimase 18 kuu jooksul ühte viisat õiguspäraselt kasutanud; kaheaastase kehtivusajaga mitmekordne viisa väljastatakse taotlejatele, kes on üheaastase kehtivusajaga mitmekordset viisat kasutanud õiguspäraselt viimase 30 kuu jooksul; 3–5-aastase kehtivusajaga mitmekordne viisa väljastatakse taotlejatele, kes on kaheaastase kehtivusajaga mitmekordset viisat kasutanud õiguspäraselt viimase 42 kuu jooksul;
- kehtiva ELi reisiloo kasutajad on lühiajalise külastuse korral viisanõudest vabastatud;
- lõppsätted annavad lepinguosalistele võimaluse lepingu täitmine täielikult või osaliselt peatada mis tahes põhjusel, mida nad peavad asjakohaseks. Ühisdeklaratsioonis lepingu artikli 12 lõike 5 kohta, mis käsitleb lepingu peatamise põhjuseid, on esitatud mittetäielik loetelu peatamise põhjustest, nagu avalik kord, riigi julgeoleku või rahva tervise kaitse, inimõiguste ja demokraatiaga seotud kaalutlused või koostöö puudumine tagasivõtmise valdkonnas;
- lepingu üldsätet muudetakse, et tagada järgmine: Cabo Verde kodanikele antav lihtsustus kehtib ka liidu kodanikele, kui Cabo Verde taaskehtestab viisanõude kuni 30-päevaseks riigis viibimiseks; vähemalt sama lihtsustus kehtib liidu kodanikele juhul, kui nad

taotlevad Cabo Verde viisat, et viibida riigis kauem kui 30 päeva, kuid mitte rohkem kui 90 päeva. Lepingule lisatakse ühisdeklaratsioon, mis käsitleb eeskirju, mille alusel antakse liidu kodanikele Cabo Verde viisa üle 30-päevaseks, kuid mitte rohkem kui 90-päevaseks riigis viibimiseks ja milles täpsustatakse, et liidu kodanikud võivad Cabo Verde territooriumil taotleda pädevatelt asutustelt oma riigis viibimise pikendamist;

– ühisdeklaratsiooni reisidokumentidega seotud koostöö ja reisidokumentide turvalisust käsitleva korrapärase teabevahetuse kohta muudetakse, et lisada viide Cabo Verde siseriiklikele õigusaktidele, millega võetakse kasutusele biomeetrilised reisidokumendid;

– Taani ja Iirimaa eriseisundit on kajastatud lepingu preambulis ja lepingule lisatud ühisdeklaratsioonides.

3. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesolev ettepanek esitatakse nõukogule, et ta annaks volitused lepingu allkirjastamiseks.

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 77 lõike 2 punkt a koostoimes artikli 218 lõikega 5.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

ELi toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punkti a kohaselt kuulub selliste lepingute üle läbirääkimine ja nende sõlmimine, mille sätted mõjutavad lühiajaliste Schengeni viisade väljastamise eeskirju, liidu ainupädevusse.

• Proportsionaalsus

Käesolev ettepanek ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik, et saavutada seatud eesmärk: allkirjastada rahvusvaheline leping, mis käsitleb Cabo Verde ja liidu kodanikele vastastikkuse põhimõtte alusel viisade väljastamise lihtsustamist.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga ei kaasne ELi eelarvele lisakulusid.

5. KOKKUVÕTE

Eespool nimetatut silmas pidades teeb komisjon ettepaneku, et nõukogu võtaks vastu otsuse, mille kohaselt kirjutatakse lepingule liidu nimel alla, ja volitaks nõukogu eesistuja määrama isiku(d), kes on nõuetekohaselt volitatud liidu nimel lepingule alla kirjutama.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu (millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut) Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 29. oktoobril 2019 volitas nõukogu komisjoni alustama Cabo Verdega läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu üle, millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut (edaspidi „leping“). Lepinguosalisel lõpetasid läbirääkimised edukalt 30. jaanuaril 2020 ja leping tekst parafeeriti e-kirjade vahetamise teel 24. juulil 2020.
- (2) Euroopa Liidu Nõukogu kiitis liidu ja Cabo Verde vahelise eripartnerluse heaks 19. novembril 2007⁷. Üks selle eesmärke on liidu ja Cabo Verde Vabariigi kodanike liikuvuse ja nendevaheliste kontaktide edendamine, samuti ebaseadusliku sissetrände valdkonnas tehtava koostöö parandamine.
- (3) Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vaheline Cabo Verde ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise leping⁸ jõustus 1. detsembril 2014.
- (4) Võttes arvesse lepinguosaliste siseriiklikes õigusaktides tehtud muudatusi ja eelmises põhjenduses osutatud lepingu rakendamise järelevalve eest vastutava ühiskomitee tagasisidet, on lepingu eesmärk kohandada ja täiendada teatavaid sätteid, millega lihtsustatakse vastastikkuse põhimõtte alusel viisade väljastamist Cabo Verde ja liidu kodanikele, kelle kavandatav riigis viibimise aeg ei ole pikem kui 90 päeva 180-päevase ajavahemiku jooksul.

⁷ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vaheliste suhete tuleviku kohta (19. november 2007); vt dokument 15113/07.

⁸ ELT L 282, 24.10.2013, lk 3.

- (5) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis*’ sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁹. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel, see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (6) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (7) Seepärast tuleks leping liidu nimel allkirjastada, eeldusel et see hiljem sõlmitakse, ja lepingule lisatud ühisdeklaratsioonid heaks kiita,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse liidu nimel heaks Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelise lepingu (millega muudetakse Euroopa Liidu ja Cabo Verde Vabariigi vahelist Cabo Verde Vabariigi ja Euroopa Liidu kodanikele lühiajaliste viisade väljastamise lihtsustamise lepingut) (edaspidi „leping“) allkirjastamine, tingimusel et leping sõlmitakse.

Allkirjastatava lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Liidu nimel kiidetakse heaks lepingule lisatud ühisdeklaratsioonid.

Artikkel 3

Nõukogu peasekretariaat annab lepingu allkirjastamise täielikud volitused isiku(te)le, kelle on määranud lepingu läbirääkija, tingimusel et leping sõlmitakse.

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle vastuvõtmist.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁹ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*’ sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).